

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opuscula Spiritiva - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae Christianae. III. Manuctio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De Sacrificio Missae. VI. De Discretionem Spirituum ... Operum Eminentiss. Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

Cap. III. De Officii divini recitatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

CAPUT III.

DE OFFICII DIVINI RECITATIONE.

§. I. De Preparatione ante Officium.

N I H I L magis necessarium Religioso, quam ut attentè, devotè, & reverenter divinum Officium persolvat; de qua re hic breviter agendum est. Incipio autem à proxima preparatione, quæ nocturnis vigiliis tota præmitti debet, ante reliqua verò officia post redditas Deo gratias, quod te incolumem usque ad eam horam custodierit, ea tantum meditaberis, quæ à puncto quarto & deinceps descripta sunt.

1. Nocturno tempore audito signo quo ad vigiliis excitaris, quod à sancto Dorotheo Angelicum nuncupatur; considera illam esse vocem Dilecti pulsan- & dicentis: *Aperi mihi soror mea sponsa*: statimque surgens præpara illi habitaculum cordis tui, ne si fortè moram feceris in surgendo, ille declinet à te, & animam tuam aridam & desolatam relinquat. Dic ergo illi cum S. Job; *Vocabis me Domine, & ego respondebo tibi: operi manuum tuarum porriges dexteram*: Et cum Psalmographo: *Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum, cantabo, & psalmum dicam: exurge gloria mea, exurge psalterium, & cithara, exurgam diluculo*. Quod si timore magis quam amore afficeris; excipe signum illud tanquam tubam illam terribilem, quæ extrema judicii die in auribus omnium horrendum illud personabit, *Surgite mortui, venite ad judicium*. Ideoque statim cum festinatione è cubili profiliens, Deique timore concepto, dic: *Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me. Tu terribilis es, & quis resistet tibi? extunc ira tua*. His, & aliis hujusmodi affectibus mentem diligentissimè occupabis, ut primitiæ cogitationum diem festum agant Deo.

11. Excitatus à somno considera te in medio laqueorum

esse, quibus invisibiles hostes te ex omni parte irretire conantur: quapropter signo Crucis munitus orationis arma assume, & ignitis aspirationibus ad Dei laudes te excita, de qua re vide quæ supra notavi §. I. cap. I. Dum verò hæc agis, torporem & somnolentiam viriliter excute, elevatis manibus, flexis genibus, expansis brachiis, vel alia simili corporali exercitatione.

III. Quia nihil coinquinatum intrat ad Deum, & bestia quæ tetigerit montem lapidabitur, examina post hæc conscientiam tuam, & si quid culpæ in ea inveneris, plange coram Domino delictum tuum; & si nihil tibi conscius es, cave elationem, & dic cum Propheta: *Ab occultis meis munda me, & ab alienis parce servo tuo.* Tum actum contritionis elice, *Peccatori enim dixit Deus: Quare tu enarras justitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum?*

IV. Viva fide apprehende te versari in oculis Dei, Domini infinitæ majestatis, benefactoris infinitæ liberalitatis, judicis infinitæ justitiæ, patris infinitæ benignitatis, sponsi infinitæ amabilitatis, & propone nullas admittere mentis evagationes.

V. Actum simplicissimæ ac purissimæ intentionis ferventer exerce: omnes cogitationes, verba, & opera tua offer Deo ad honorem, & gloriam ejus, & te perfectè resigna in omne beneplacitum ipsius. Officium verò recitare propone, ut Deum colas & laudes: ut eidem gratias agas pro innumeris beneficiis: ut ei placeas, & gratum exhibeas sacrificium: ut supremam ejus excellentiam & tuam subjectionem protesteris: ut iratum eum mitiges: ut pro peccatis tuis satisfacias: ut Ecclesiæ præceptum adimpleas: ut omnia tibi, & fratribus tuis, vivis & defunctis necessaria impetres: ut virtutum augmentum obtineas: ut tuæ voluntatis cum divina unionem impetrare quandoque valeas. Tum statue cum magna reverentia, attentione, & devotione totum officium persolvere in unione illius reverentiæ, attentionis, & devotio-

nis, qua Iesus Christus Dominus noster orabat in terris. In honorem quoque beatæ Virginis, & omnium Sancto-
rum, eorum præsertim, quorum festivitas ea die celebra-
tur: & in memoriam eorum mysteriorum, propter quæ
illud officium est institutum.

V I. Audito ultimo signo puta astare tibi Angelos cla-
mantes, *Ecce sponsus venit, exite obviam ei*: atque illico
affectionum tuarum aptatis lampadibus curre in locum
tabernaculi admirabilis usque in domum Dei. Dic cum
sanctis Regibus, *Hoc signum magni Regis est, eamus, &
inquiramus eum, & offeramus ei munera, sacrificium
pingue, & holocaustum medullatum*. Considera quàm
magnum opus sit Deum laudare, ante cuius conspectum
virtutes cælorum contremiscunt. Et quis es tu, pulvis &
cinis, ut loquaris ad Dominum tuum? Humiliare itaque,
& relictis in ingressu chori cunctis terrenis cogitationi-
bus ingredi domum Dei, & dic: *Introibo in domum
tuam, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor
nomini tuo*. Deinde adora sanctissimum Sacramentum,
& Sanctos, quorum altaria & reliquiæ ibi sunt. Si tran-
sis per cæmeterium, ora pro fidelibus defunctis, & dic:
*Salvete Christi fideles animæ, quæ hic & ubique requiesci-
tis; Iesus, qui pro vobis passus, est, vos consoletur, & re-
quiem vobis æternam donare dignetur per intercessionem B.
Marie, & omnium Sanctorum, quam adeptæ memores mei
estote. Amen.*

V II. Cum perveneris in chorum, considera universa-
lem Ecclesiam, unam eandemque esse, & quæ in cælis
coronata triumphat, & quæ adhuc in terris militans sus-
pirat ad patriam. In ea omnes creaturæ pro modulo suo
Deum collaudant, Angeli, homines, bestia, & universa
pecora, volucres cæli, pisces maris. Latere igitur, quod
sic ab hominibus glorificetur Deus, & desidera omnium
Justorum omniumque Beatorum, & Angelorum fervo-
rem & charitatem habere. Divinum denique auxilium
implora, ut ipse qui solus potest, tumultuantium cogita-

tionum & affectionum comprimat turbam, insidiantes
coerceat dæmones, intellectum illuminet, inflammet af-
fectum, & omnia interiora atque exteriora tua sub cer-
tæ compositionis disciplina moderetur.

§. II. *Oratio ante Officium.*

GRatias tibi ago Domine sancte, Pater omnipotens, æ-
terne Deus, ob innumerabilia beneficia tua, præ-
sertim verò quia usque ad hanc horam; me custodire
& à multis periculis misericorditer præservare dignatus
es. Insuper elegisti me in sortem tuam, ut ministrarem
in templo tuo, tibi que laudes canerem die ac nocte.
Ego autem tanto benefactori ingratus in terra Sancto-
rum iniqua gessi, & delicta mea creverunt usque ad cæ-
lum. Ideo percutio pectus meum, & procumbens humi-
liter ante thronum majestatis tuæ, infinitam clementiam
tuam deprecor, ut facias cum me indignissimo seruo tuo
secundum multitudinem misericordiæ tuæ, quoniam cor-
ruptæ sunt cicatrices meæ à facie insipientiæ meæ. Ne
derelinquas me Domine Deus meus, ne discesseris à me.
Non enim mortui laudabunt te, neque narrabunt mise-
ricordiam tuam qui descendunt in infernum, sed vivens,
vivens confitebitur tibi, sicut & ego hodie, & psallam
nomini tuo quandiu fuero. Obsecro igitur, ne me can-
tantem laudes tuas projicias à facie tua, sed propter tuam
bonitatem, & inexplicabilem perfectionem, per Jesu
Christi Salvatoris nostri Incarnationem, vitam, & pas-
sionem: per beatæ Mariæ semper Virginis, Spirituum
beatorum, omniumque Sanctorum merita & interces-
sionem sanctifica me, & emunda ab omni inquinamen-
to mentis & corporis: da sermonem rectum & bene-
sonantem in os meum, ut placeant verba mea in conspe-
ctu tuo: excita me ab omni torpore, & pigritia: expugna
impugnantes me, & comprime impetum inimicorum. Fac
mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me, &
confundantur: sensus externos sub omni disciplina &

honestate compone. Reple mentem & memoriam, placitis tibi objectis & imaginibus. Illumina intellectum splendore gloriæ tuæ, & amoris tui facibus voluntatem accende. Inclina aurem tuam ad preces meas, & præsta ut intimo affectu te adorem, te glorificem, tibi gratias agam, tuamque benignitatem pro me, & omni populo efficaciter implorem. Esto mihi in Deum protectorem, ut in voce laudis reddam tibi vota mea, obsequium servitutis meæ. Ego sum, ego sum, qui Domino canam, psallam Domino Deo Israël. Tua est Domine magnificentia, & potentia, & gloria, atque victoria: & non est qui possit resistere voluntati tuæ. Tibi laus debetur ab omni creatura; cuncta enim, quæ in cælo sunt, & in terra, tua sunt. Tibi sancti & humiles corde, tibi spiritus & animæ justorum gloriam concinunt sine fine. Ego quoque, licet peccator, te summopere laudare desidero, & sic honorem afferre tibi, quoniam tu dixisti, Sacrificium laudis honorificabit me. Accipe itaque laudationem meam, vitulos labiorum meorum, & quia vir pollutus labiis ego sum, sanctifica me, & mitte Angelum tuum, qui calculo ignito emundet cor meum, & faciat me dignum laudibus tuis. Scio Deus meus, quod probes corda, & diligas simplicitatem. Unde & ego in simplicitate cordis mei lætus offero hoc officium, quod nunc debeo ex Ecclesiæ tuæ præscripto recitare. Illud inquam offero in unione illius perfectissimæ laudis & dilectionis, quibus altissima Trinitas se laudat, & amat: in unione omnium laudum, orationum, & exercitiorum Domini nostri Jesu Christi, beatissimæ Virginis, omnium Angelorum, & Sanctorum, eorum præsertim quorum hodie memoriam agimus, quæ tibi obtulerunt, & offerent ab initio mundi usque in æternum: in unione omnium bonorum, quæ à fidelibus tuis sunt, facta sunt, & perficientur: in plenitudine sensuum, quos intendit Spiritus sanctus, juxta intentionem Ecclesiæ & superiorum meorum, & secundum meam specialem intentionem, & omnium proximorum

indigentiam. Suscipe illud, summe Deus, in omnigenam hostiam & oblationem, ad majorem tui gloriam, in memoriam Incarnationis, vitæ, & Passionis Domini nostri Jesu Christi; ad honorem beatæ Virginis, & omnium Sanctorum; ad nostram, & omnium pro quibus intendimus, vel debemus, vel tu scis, & vis nos orare debere, salutem, pacem, prosperitatem: itemque in refrigerium omnium animarum existentium in Purgatorio, pro conversione omnium infidelium, & pro pace & prosperitate totius mundi. Et nunc, Domine, memor esto mei, & exaudi me: nec enim ex affectu meo, vel in justificationibus meis fiduciam habeo orandi ad te; sed ex affectu, pietate, & devotione piissimi cordis Filii tui Domini mei Jesu Christi, & purissimæ Matris ejus, & omnium justorum, qui tibi placuerunt ab initio, de quibus scriptum est: Desiderium pauperum exaudivit Dominus, præparationem cordis eorum audivit auris tua. Attende Domine, & ne repellas orationem meam, quam servus tuus orat coram te hodie, tibi gratias agens pro omni bono quod es, quod habes, quod operaris: pro omnibus, quæ pro nobis pertulit Unigenitus Filius tuus in assumpta humanitate: pro omnibus donis à te collatis, & conferendis Deiparæ Virgini, Angelicis spiritibus, Sanctis hujus diei, meis specialibus advocatis cunctisque electis tuis, atque universis, rationalibus & irrationalibus creaturis. In peculiarem quoque commemorationem talis mysterii, vel objecti hac hora recolendi.

Eia ergo piissima Virgo Maria mater Dei, & Advocata nostra, suscipe me in materna tua custodia, & directione; & has canonicas preces tuæ efficacissimis orationibus unitas offer Filio tuo, ad nostram omniumque salutem. Purgate me Angeli sancti, excelsi Principes, & domestici Dei, succendite cor meum, & laudes meas ante thronum Dei in thuribus aureis adolete. Angele sancte, custos fidelissime, respice inimicos meos, quoniam multiplicati sunt, apprehende arma & scutum, & exurge in adjutorium mihi. Vos

omnes felicissimi cives supernæ civitatis, qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri: Vos beatissimi N. & N. quorum me patrocinio & tutelæ jam pridem commendavi: Vos N. & N. qui hac die de carnis ergastulo in veræ libertatis patriam evolastis; per ipsum vos rogo, qui vos elegit, memores mei estote, & orate pro me cæterisque miseris peccatoribus, ut vestris intercessionibus adjuti, levare corda nostra cum manibus in oratione possimus. Præstante Domino nostro, quem jugiter laudare desideramus benedictum, laudabilem, & gloriosum per infinita secula seculorum. Amen.

§. III. *Praxis Attentionis.*

TRiplex est attentio; materialis, formalis, & finalis. Praxis materialis in hoc dumtaxat sita est, ut omnia verba integrè, perfectè, & distinctè pronuncientur, ita ut à sociis audiri, & percipi possint. Ad hanc tenentur omnes ignari linguæ Latinæ, sub gravioris culpæ reatu, ut per se constat.

II. Praxis formalis à D. Augustino Conc. 3. in Psal. 30. sic explicatur. Si orat psalmus, orate; si gemit, gemite; & si gratulatur, gaudete; & si sperat, sperate; & si timet, timete; omnia enim quæ hîc conscripta sunt, speculum nostrum sunt. Eandem Cassianus probat & docet capite II. decimæ Collationis. Omnes, inquit, psalmorum affectus in se suscipiens ita incipiet decantare, ut eos non tanquam à Propheta compositos, sed velut à se editos, quasi orationem propriam profunda cordis compunctione depromat; vel certè ad suam personam æstimet eos fuisse directos, eorumque sententias non tunc tantummodo per Prophetam, aut in Propheta fuisse completas, sed in se quotidie geri, implerique cognoscat. Eundem namque respicientes cordis affectum, quo quisque decantatus, vel conscriptus sit psalmus, velut auctores ejus facti præcedemus magis intellectum ipsius, quàm sequamur. Hæc Cassianus, ex quibus liquet hoc

genus attentionis non nisi doctoribus convenire, qui sensum psalmorum literalem, & mysticum percipiant, & sanctorum Patrum in ipsos lucubrationes frequenti manu versarint. Est autem hæc attentio cæteris omnibus facilior, utilior, atque evagationibus minus subjecta, sanctorumque Patrum documentis, ac Ecclesiæ spiritui magis conformis.

III. Postremus attentionis modus doctis & indoctis communis est, per quem finem orationis respicimus, qui est Deus. In viris doctis formalem attentionem non excludit, sed perficit. Doctores spirituales varias methodos adinvenerunt respiciendi jugiter Deum dum oramus, vel certis quibusdam signis materialibus adhibitis, quæ mentem percellant: vel assumptis objectis ex vita, & Passione Christi: vel selectis quibusdam contemplationibus ex divinis attributis: quæ omnia hîc transcribere, ut nimis laboriosum, ita & inutile foret. Hæc enim exercitia vix ad praxim reduci possunt sine distractione, aut gravi capitis offensione: nam continua attentio ad illas signorum distinctiones, si diu adhibeatur, caput lædit; si verò interrumpatur, inde sequantur distractiones.

§. IV. *Vnde eliciantur Devotionis affectus.*

Quinque sunt fontes è quibus inter psallendum hauriri poterunt devotionis affectus. Primus fons copiosior cæteris, sunt ipsimet psalmi, qui cum diversis deserviant affectibus, aptissimi sunt ad excitandam in corde devotionem. Ut si psallas versiculum illum, *Domine non est exaltatum cor meum*; sic poteris affectus excitare: *Utinam numquam fuisset exaltatum cor meum! ô si cor meum numquam exaltaretur! Væ mihi, quia revera exaltatum est cor meum? Quando fiet istud, Domine, ut non exalteretur cor meum?* Secundò, poterunt affectus educi ex singulis verbis, cum præsertim sub unica voce multiplici notarum decursu protrahitur cantus: ut si hoc nomen, *Pater*, audiatur in cantu, protinus assur-

gere debet animus ad tanti Patris amorem & reverentiam : ad orandum fiducialiter pro necessitatibus nostris : ad generosum terræ contemptum ; ad supernæ hæreditatis desiderium , quam Pater filiis suis præparavit in cælo. Tertio, eliciuntur adjiciendo verbis psalmorum quædam adjectiva , ut si legas versum, *Miserere mei Deus*, dices, Deus bone & misericors, cui proprium est misereri semper & parcere ; benignissime Domine, suavis, & clemens, miserere mei nequissimi, immundi, & abominabilis peccatoris, qui tam multipliciter te optimum Patrem offendi. Quarto, eruuntur ex circumstantiis orationis, considerando nimirum quis oret, quem, pro quibus, quid petat, cur, quando, & alia ejusdem generis. Tandem hauriri potest affectus ex objectis vitæ & Passionis Christi, quæ possunt singulis officiis assignari. Illud porro notandum, ut pro diversitate orantium mutentur affectus secundum exercitia triplicis viæ, purgativæ, illuminativæ, & unitivæ. Incipientes enim flere peccata, debent & ingemiscere ac timere : proficientes virtutum augmentum petere, seque Domino ad heroicas virtutum actiones magnanimè offerre : perfecti verò ad unionem cum Deo ardenti amore suspirare.

§. V. *De privata Officii recitatione.*

Qui privatim Officium extra Chorum recitant, tamen si supra scripta omnia servare non possint, satagere nihilominus debent, ut suæ pensum servitutis reverenter, attentè, & devotè reddant, integra verba distinctè pronunciantes, statutam servant horam, nisi necessitas excuset, & locum aptum quærentes, atque à distractionibus remotum. Utantur etiam situ decenti cum timore divino flectentes genua, ut Regulæ suæ capite 50. sanctus Benedictus decernit. Hoc autem præceptum tanto olim rigore servabant Cistercienses, ut etiam iter agentes, & equitantes horis constitutis descenderent, ut flecterent genua. Cum vero Cluniacensibus hujus Mo-

nasticæ sanctionis transgressionem objecissent, Petrus Venerabilis his verbis respondit, lib. 1. epist. 28. De genuflexionibus regularium horarum quidquid regula jubet omnimodis custodimus, & antequam horam decantare incipiamus, ubicumque simus, cum timore divino genua flectimus. Prohibet hoc aliquando nimius imber, condensa nix, lutulenta tellus, & tunc loco moetanæ psalmum Miserere mei Deus decantamus, ut tali commutatione præceptum quod implere non possumus, recompensemus. Cave itaque, ne, dum privatim recitas, cursim & perfunctorie Officium tuum persolvas, sed quantum fieri poterit, præscripta documenta observes, præmissa præparatione, & una ex suprascriptis attentionibus adhibita, ne oratione tua Deum provoces ad iracundiam.

§. VI. *De fine cujusque Officii.*

Meliorē esse finem orationis quàm principium, sapientissimus mortalium asseverat: pendent enim à fine omnia, & quod postremo adjectum est secum rem totam traxisse videtur. Studet orator ea præclara facere, quæ sunt in fine orationis, ut cum plausu recedat. Athleta, si vel omnibus victis victus fuerit ab ultimo, nonne se ipsum, & gloriam perdit? Ita oratio laudabilis non erit, nisi optimo fine terminetur.

I. Officio igitur peracto recogita primò quid in recitatione transgressus sis, quot & quales defectus in attentione, devotione, & reverentia commiseris, & de iis veniam pete cum dolore & contritione, ac proposito emendationis. Si quid autem omissum, vel cum culpabili distractione persolutum est, statim supple, & culpam pœnitentia delere non differas.

II. Gratias Deo age, qui te suis laudibus quantumvis indignissimum, interesse & eas immundo ore decantare permittit. Deinde tuum obsequium per manus B. Virginis, & omnium Sanctorum, eorum præsertim quorum festività celebratur, Domino offer in unione meritorum

Christi juxta intentiones initio præfixas.

III. Defectus, quos commisisti, quam primum expiare studeas cum proposito emendationis.

§. VII. *Oratio post Officium.*

GRatias tibi ago Domine Deus misericors & clemens, patiens, & multæ miserationis, quod meas indignas orationes audire dignatus sis; & de manu mea laudum tuarum sacrificium suscipere. Unde mihi hoc, ut invenirem gratiam ante oculos tuos, Domine mi, qui consolatus es me, & fiduciam præbuidisti orandi te? Dimitte Domine, secundum magnitudinem misericordiæ tuæ quidquid in tuo servitio scienter vel ignoranter peccavi, & admitti jubeas ante conspectum Majestatis tuæ deprecationem servi tui. Vide afflictionem meam amaram nimis, & omnes transgressiones meas in vulneribus ablue dilectissimi Filii tui. Suscipe preces, & laudes, quas effudi coram te, cum laudibus, & orationibus Domini mei Jesu Christi, Beatissimæ Matris ejus, beatorum Angelorum, & omnium Sanctorum, eorum præcipue quorum hodie festivitas celebratur: ad majorem tui gloriam, & supremam patriam, ad totius Curiæ cœlestis venerationem, ad meam, meorumque omnium utilitatem & salutem, sicut tu scis, vis, & potes. Recordare fragilitatis meæ, & ignosce confitenti per unice tibi dilectum Jesum Christum Filium tuum, in cujus mellissimum cor officium meum, & omnia opera mea trado, ut ea emendes, suppleas, purifices, & acceptes. Pie Jesu Fili Dei, & Mariæ Virginis, dignare de manu clementissimæ Matris tuæ suscipere hoc tepidum & distractum officium, & unitum tuis ardentissimis orationibus Patri tuo repræsentare. Responde quæso, satisfac & supple pro me plenissime. Tu verò Pater benignissime respice in faciem Christi tui, & miserere mei, atque omnium pro quibus orare debeo; gratiam tribuens te dignè semper laudandi, & glorificandi, per ipsum, & cum ipso, & in ipso, cum quo, & Spi-

ritu sancto unus es Deus , unus es Dominus, laudabilis,
& gloriosus, & superexaltatus in sæcula. Amen.

C A P U T I V.

D E F I N E D I E I.

§. I. *De Examine Conscientiæ.*

Perfectio & puritas Christianæ vitæ hoc à nobis exi-
geret, ut quæcumque agimus, attentè semper exami-
naremus, ita ut vita nostra continuum examen esset: sed
quia paucorum est ista virtus, id saltem in fine diei agen-
dum est. Die igitur peracto singulas actiones tuas, inter-
nas & externas cum omnibus circumstantiis attentè discuti-
as, & quas à regula perfectionis descivisse repereris,
acri censura coram Deo reprehendes.

1. Hoc autem examen inchoaturus cogita te ab Angelo
tutelari ad divinæ clementiæ tribunal accerfiri ad reddend-
am rationem, certa tibi oblata spe obtinendæ veniæ, &
misericordiæ, dummodo errata tua contritione eliere,
pœnitentia expiare, & fervore spiritus compensare stu-
dueris. Ideò cum recta intentione, & unica fide præsen-
tis Dei tanquam amantissimi Patris, cum magna humili-
tate, reverentia, & fiducia prosterne te ante thronum
divinæ gratiæ inter phalanges Sanctorum, qui mediante
hoc exercitio suas olim stolas in sanguine Agni dealba-
runt.

1. 1. Examinandæ conscientiæ quinque sunt partes. Pri-
ma est commemoratio beneficiorum Dei, & humilis ac
fervida gratiarum actio. Tua enim improbitas divinæ
liberalitati collata majorem tibi pudorem incutiet. Gra-
tias autem ages pro beneficiis communibus & particula-
ribus, tum præteritis, tum illius diei; imò & pro futuris;
pro occultis item, & ignotis, idque brevissimè, & ferven-
ter, hac vel simili oratione. *Gratias tibi ago, Domine Deus*